

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

DIŞ TİCARET, TİCARET, ESNAF ve KOOPERATİFLERE İLİŞKİN GEÇİCİ İDARI VERİLER

DIŞ TİCARET İSTATİSTİKLERİNDE UYGULANAN SİSTEMLER

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “Genel Ticaret Sistemi (GTS)” ve “Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Dünya örneklerine bakıldığında; GTS kullanımının ÖTS’ye nazaran daha yaygın olduğu görülmektedir. Türkiye’nin de dâhil olduğu 74 ülke ÖTS ile dış ticaret verilerini açıklamaktadır. AB ülkeleri genellikle ÖTS’yi tercih ederken, İngiltere başta olmak üzere bazı AB ülkeleri ile beraber, ABD, ÇHC, Kanada, Japonya, Rusya, G. Kore ve Hindistan gibi toplam 117 ülke ise GTS’yi kullanmaktadır. Fransa ve İtalya ise ÖTS’yi benimsemektedir. Ülkelerin çoğu tek bir sisteme göre veri yayımlamakla birlikte, her 2 sisteme göre de veri üretilebilmektedir. Ülkemiz Merkez Bankası da Ödemeler Dengesi hesaplarında GTS’yi kullanmaktadır.

2019 yılı itibariyle, dış ticaret istatistikleri hem Genel Ticaret Sistemine göre, hem de Özel Ticaret Sistemine göre analiz edilerek açıklanmaktadır.

2020 yılı Ağustos ayına ilişkin dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından, diğer dönemlere ilişkin veriler ise Bakanlığımız ve TÜİK ile ortaklaşa hazırlanarak TÜİK tarafından kamuoyu ile paylaşılan resmi dış ticaret verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

Diğer taraftan, GTS ve ÖTS kapsamındaki Resmi Dış Ticaret İstatistikleri, her ayın son iş günü TÜİK’ in resmi internet sayfasından kamuoyuna duyurulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I. DIŞ TİCARET VERİLERİ

I.I.A. GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,74 oranında azalarak 12 milyar 463 milyon dolar olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,74 azalarak 12 milyar 463 milyon dolar,
- İthalat, % 20,64 artarak 18 milyar 776 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 8,52 artarak 31 milyar 239 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 66,4,
- Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 82,9 değerine ulaşmıştır.

Mart ayından itibaren tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle **dünya ekonomilerinde yaşanan daralmanın olumsuz etkilerinin**, hem ülkemizin hem de dünya ekonomilerinin normalleşme sürecine girdiği Haziran ayından itibaren ortadan kalkmaya başladığı görülmektedir.

Haziran ayında başlayan bu olumlu trendin daha da belirgin hale geldiği anlaşılmaktadır. Nitekim, Nisan ayında 8 milyar 975 milyon dolar olan ihracatımız, Mayıs ayında 9 milyar 956 milyon dolar, Haziran ayında 13 milyar 462 milyon dolar, Temmuz ayında 15 milyar 12 milyon dolar ve Ağustos ayında ise **12 milyar 463 milyon dolar** olmuştur.

Diğer taraftan, İşlenmemiş veya yarı işlenmiş **altın ithalatı hariç tutulduğunda Ağustos ayı ithalatının bir önceki yılın aynı ayına göre % 0,30 oranında azaldığı** görülmektedir. Bunun sonucunda da işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında Ağustos ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı **% 82,9 gibi oldukça yüksek bir seviyeye çıktığı** anlaşılmaktadır. Ocak-Ağustos dönemine bakıldığında ise bu oran **% 83,6** düzeyine yükselmektedir.

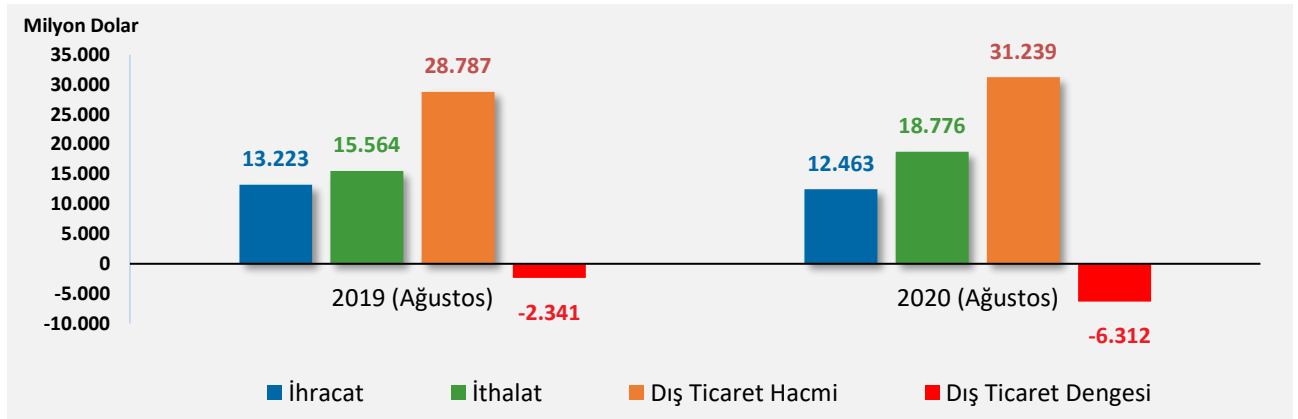

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80
İthalat	15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14
Dış Ticaret Hacmi	28.787	31.239	8,52	254.464	237.859	-6,53
Dış Ticaret Dengesi	-2.341	-6.312	169,66	-19.426	-32.902	69,37
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	85,0	66,4		85,8	75,7	

Grafik 1: GTS'ye Göre Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 8,09 oranında azalış ile 165 milyar 792 milyon dolar, ithalat ise % 2,69 oranında artış ile 208 milyar 781 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 2,38 oranında azalarak 374 milyar 573 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 79,41 olmuştur.

I.I.B. GTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat "Ham madde (Ara mallar)" grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat "Ham madde (Ara mallar)" (6 milyar 112 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla "Tüketim malları" (4 milyar 911 milyon dolar) ve "Yatırım (Sermaye) malları" (1 milyar 371 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 2: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.522	1.371	-9,93	14.336	11.492	-19,84
2	Ham madde (Ara mallar)	6.726	6.112	-9,12	56.515	49.777	-11,92
3	Tüketim malları	4.885	4.911	0,53	46.025	40.553	-11,89
	Diğer	90	70	-22,91	643	657	2,16
	Toplam	13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 469 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 461 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 800 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 3: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.766	2.461	39,41	16.659	18.679	12,12
2	Ham madde (Ara mallar)	12.253	14.469	18,08	106.483	102.143	-4,08
3	Tüketim malları	1.496	1.800	20,29	13.424	14.171	5,56
	Diğer	48	45	-7,06	378	387	2,36
	Toplam	15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14

I.I.C. GTS Kapsamında Fasillara Göre İhracat ve İthalat

GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl “Kazanlar ve Makinalar” olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en çok ihraç edilen “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” faslını (1 milyar 258 milyon dolar), “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları” (1 milyar 246 milyon dolar) ve “Örme giyim eşyası ve aksesuarı” (761 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 4: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İhracat)	Ağustos		Ocak-Ağustos	
		2019	2020	2019	2020
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.322	1.258	11.570	10.128
2	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	1.520	1.246	17.480	12.440
3	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	739	761	6.028	4.845
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	712	716	6.162	5.590
5	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	543	593	4.724	4.205
	Diğer	8.387	7.889	71.555	65.271
	Toplam	13.223	12.463	117.519	102.478

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl “Kıymetli Taşlar” olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en çok ithal edilen “Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar” faslını (4 milyar 239 milyon dolar), “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler” (2 milyar 172 milyon dolar) ve “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler” (1 milyar 957 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması (İthalat)	Ağustos		Ocak-Ağustos	
		2019	2020	2019	2020
1	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	967	4.239	7.331	16.053
2	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.268	2.172	27.967	18.891
3	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.587	1.957	14.290	14.894
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.046	1.520	9.693	10.095
5	Demir ve çelik	1.288	1.179	10.089	9.501
	Diğer	7.408	7.709	67.574	65.947
	Toplam	15.564	18.776	136.945	135.380

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.I.D. GTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

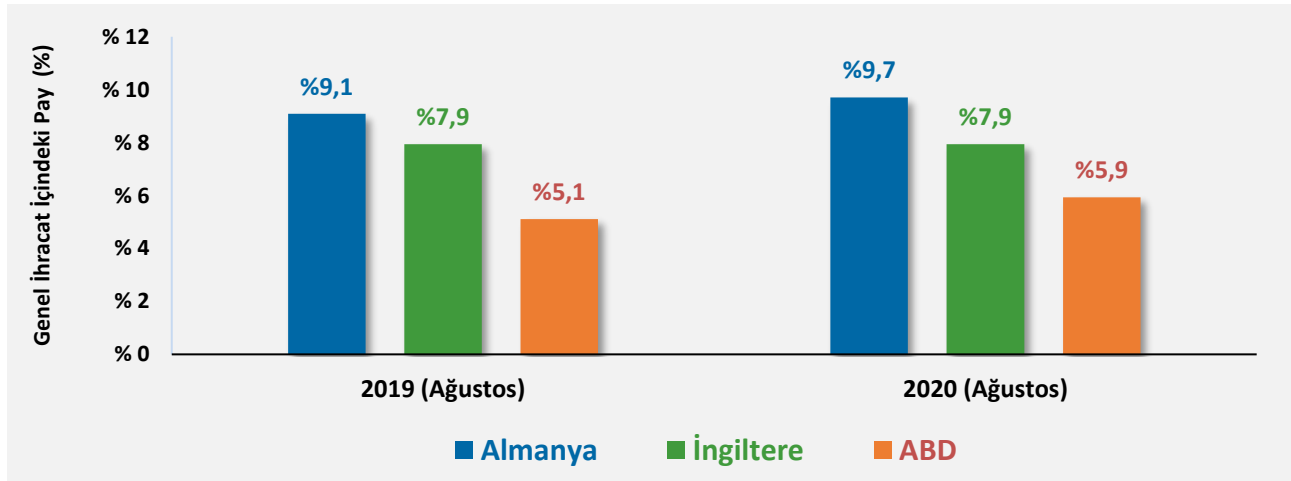
GTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve ABD olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 210 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (989 milyon dolar) ve ABD (740 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 6: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.202	1.210	0,67	10.975	9.776	-10,92
2	İngiltere	1.051	989	-5,85	7.363	6.417	-12,85
3	ABD	675	740	9,51	5.814	6.310	8,52
4	Irak	733	640	-12,75	6.316	5.456	-13,62
5	İspanya	605	582	-3,75	5.517	4.011	-27,29
	Diğer	8.957	8.303	-7,30	81.533	70.508	-13,52
	Toplam	13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80

Grafik 2: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

GTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Çin, Almanya ve Irak olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en fazla ithalat yapılan ülke Çin (1 milyar 930 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Almanya (1 milyar 696 milyon dolar) ve Irak (1 milyar 674 milyon dolar) izlemektedir.

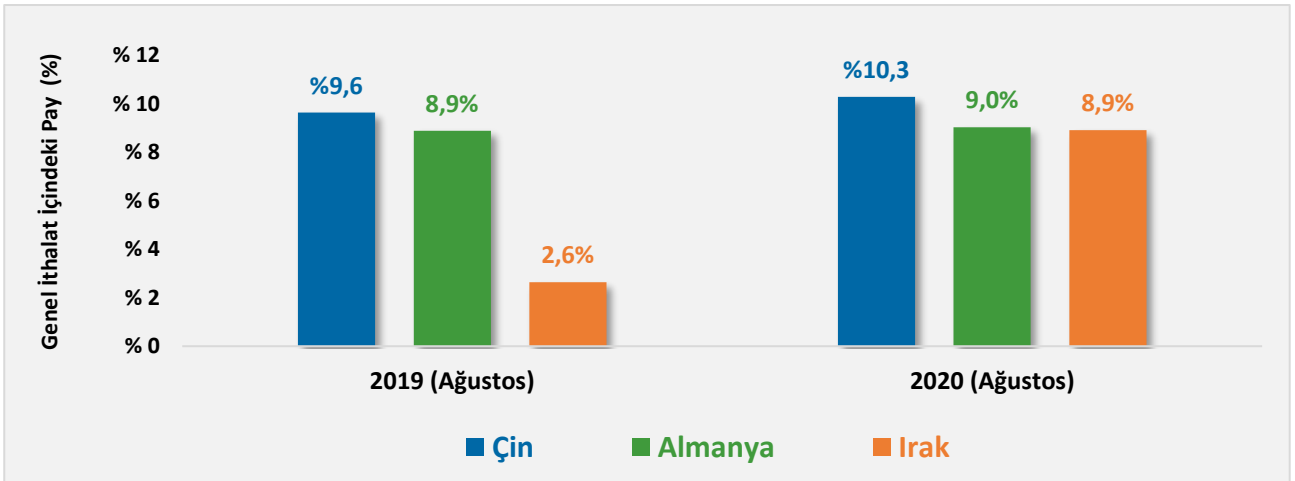

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 7: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.499	1.930	28,76	12.127	14.218	17,24
2	Almanya	1.382	1.696	22,75	12.313	12.644	2,69
3	Irak	410	1.674	307,90	1.241	5.943	378,93
4	Rusya Federasyonu	2.112	1.356	-35,80	15.008	11.320	-24,57
5	İsviçre	120	1.165	870,45	1.785	3.448	93,17
	Diğer	10.040	10.954	9,10	94.471	87.807	-7,05
	Toplam	15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14

Grafik 3: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (GTS)

I.I.E. GTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

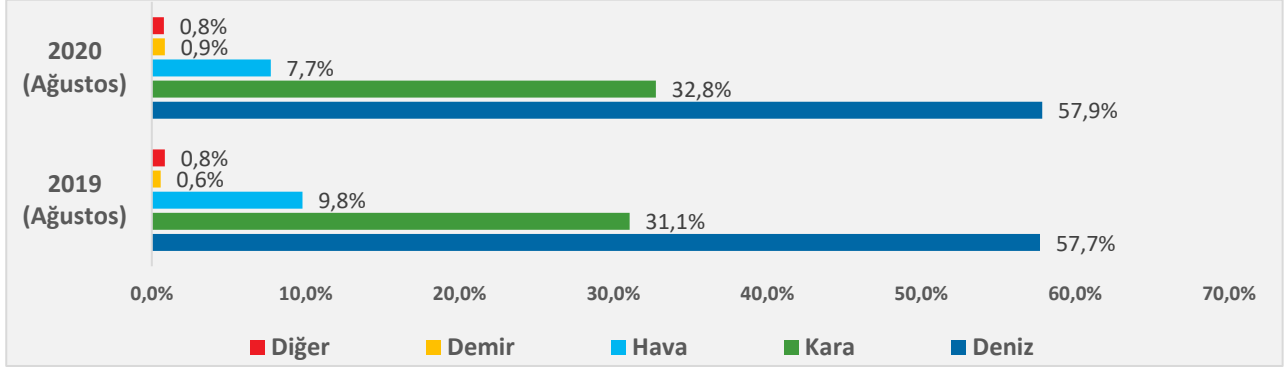
GTS'ye göre 2020 yılı Ağustos ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (7 milyar 212 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (4 milyar 84 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (963 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

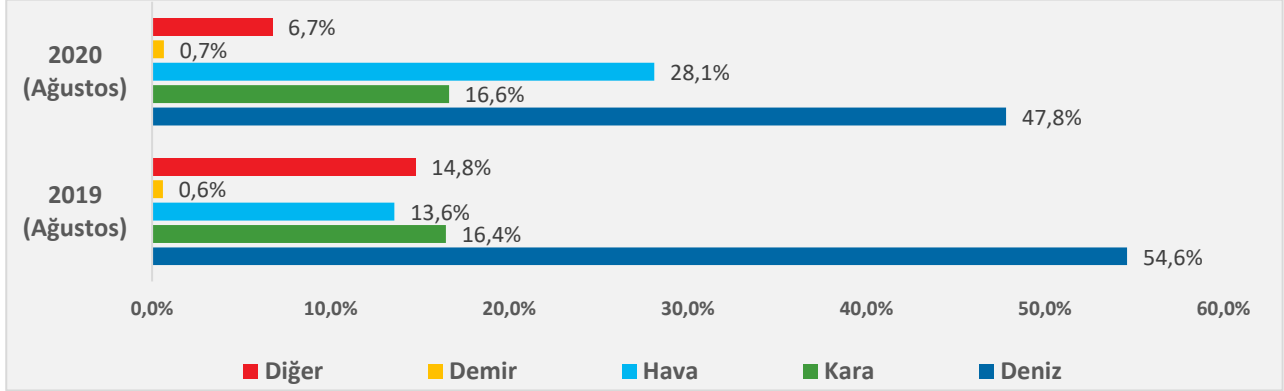
Grafik 4: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

GTS'ye göre 2020 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (8 milyar 982 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Hava Yolu" ulaşımı (5 milyar 281 milyon dolar) ve "Kara Yolu" (3 milyar 123 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 5: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (GTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.I.F. GTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Ağustos ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 257 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (1 milyar 759 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 131 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 8: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İhracat)	Ağustos			Ocak Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.910	8.257	-7,33	78.302	67.944	-13,23
Peşin Ödeme	1.778	1.759	-1,06	14.308	14.900	4,14
Vesaik Mukabili Ödeme	1.246	1.131	-9,23	13.628	10.770	-20,97
Vadeli Akreditif	148	139	-6,16	1.628	1.531	-5,97
Bedelsiz	154	81	-47,48	1.286	1.004	-21,95
Akreditif	816	546	-33,13	7.551	5.301	-29,80
Diğer*	171	551	222,59	817	1.029	25,95
TOPLAM	13.223	12.463	-5,74	117.519	102.478	-12,80

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Ağustos ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (10 milyar 153 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (4 milyar 814 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 568 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 9: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Ödeme Şekli (İthalat)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	9.698	10.153	4,69	84.610	79.790	-5,70
Peşin Ödeme	2.915	4.814	65,13	27.475	31.895	16,08
Vesaik Mukabili Ödeme	423	364	-14,00	4.072	3.871	-4,93
Vadeli Akreditif	1.203	823	-31,64	8.777	6.489	-26,07
Bedelsiz	724	1.568	116,63	7.343	8.337	13,53
Akreditif	374	402	7,52	3.087	3.027	-1,92
Diğer*	226	651	188,82	1.580	1.972	24,76
TOPLAM	15.564	18.776	20,64	136.945	135.380	-1,14

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.A. ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Ağustos ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 5,93 oranında azalmış, ithalat ise % 20,57 oranında artmıştır.

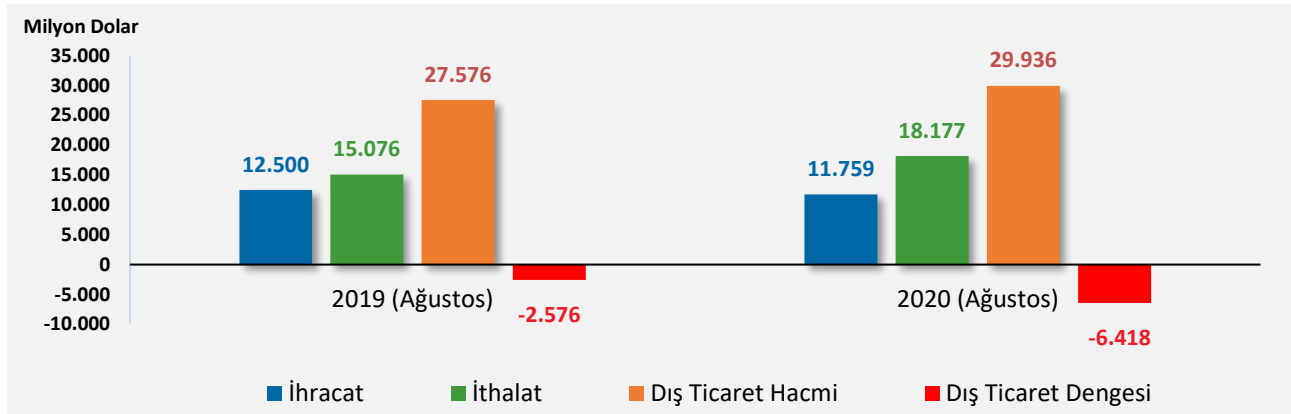
2020 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 5,93 azalarak 11 milyar 759 milyon dolar,
- İthalat, % 20,57 artarak 18 milyar 177 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 8,56 artarak 29 milyar 936 milyon dolar seviyesine yükselirken,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 64,7 olmuştur.

Tablo 10: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94
İthalat	15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62
Dış Ticaret Hacmi	27.576	29.936	8,56	243.294	226.743	-6,80
Dış Ticaret Dengesi	-2.576	-6.418	149,18	-20.680	-32.946	59,31
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,9	64,7		84,3	74,6	

Grafik 6: Aylara Göre Dış Ticaret Verileri

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.B. ÖTS Kapsamında Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (5 milyar 701 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (4 milyar 709 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 279 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 11: GEG Sınıflamasına Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.437	1.279	-11,01	13.493	10.817	-19,83
2	Ham madde (Ara mallar)	6.319	5.701	-9,77	53.043	46.661	-12,03
3	Tüketim malları	4.655	4.709	1,16	44.077	38.846	-11,87
	Diğer	89	69	-22,33	694	574	-17,28
	Toplam	12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubundan yapılmıştır.

2020 yılı Ağustos ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (14 milyar 91 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 397 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 647 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 12: GEG Sınıflamasına Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.759	2.397	36,26	16.499	18.102	9,71
2	Ham madde (Ara mallar)	11.917	14.091	18,24	103.532	98.560	-4,80
3	Tüketim malları	1.350	1.647	22,01	11.579	12.761	10,21
	Diğer	50	43	-14,74	377	422	11,95
	Toplam	15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.C. ÖTS Kapsamında Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan fasıl "Motorlu Kara Taşıtları" olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en çok ihraç edilen "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları" faslını (1 milyar 199 milyon dolar), "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 166 milyon dolar) ve "Örme giyim eşyası ve aksesuarı" (751 milyon dolar) ihracatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ihracat kalemi aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 13: Fasil Verilerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ağustos		Ocak-Ağustos	
		2019	2020	2019	2020
1	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler, diğer kara taşıtları	1.461	1.199	17.005	12.049
2	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.213	1.166	10.687	9.433
3	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	733	751	5.942	4.774
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	639	638	5.465	4.985
5	Demir ve çelik	725	594	6.915	5.500
	Diğer	7.729	7.412	65.294	60.158
Toplam		12.500	11.759	111.307	96.898

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan fasıl "Kıymetli Taşlar" olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en çok ithal edilen "Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" faslını (4 milyar 155 milyon dolar), "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" (2 milyar 45 milyon dolar) ve "Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler" (1 milyar 870 milyon dolar) ithalatı takip etmiştir. Fasıllar düzeyinde en büyük 5 ithalat kalemi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Fasil Verilerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Fasil Açıklaması	Ağustos		Ocak-Ağustos	
		2019	2020	2019	2020
1	Kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	967	4.155	7.321	15.884
2	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler	3.283	2.045	27.689	17.917
3	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler	1.496	1.870	13.908	14.184
4	Elektrikli makina ve cihazlar, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları	1.026	1.476	9.422	9.695
5	Demir ve çelik	1.242	1.183	9.823	9.414
	Diğer	7.061	7.449	63.824	62.750
Toplam		15.076	18.177	131.987	129.845

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.D. ÖTS Kapsamında Ülkelere Göre İhracat ve İthalat

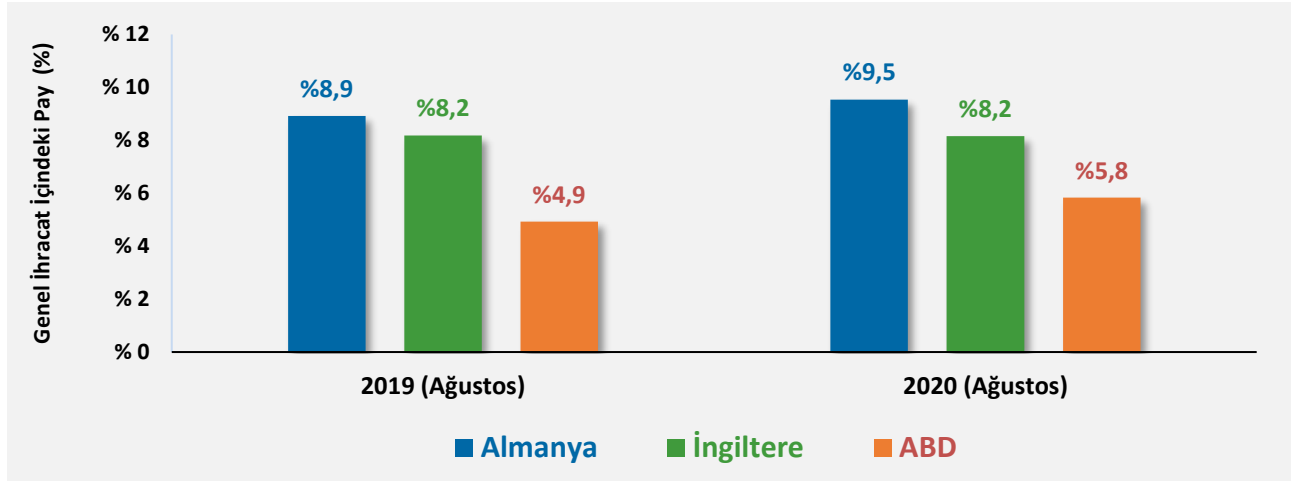
ÖTS'ye göre en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, İngiltere ve ABD olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 122 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla İngiltere (959 milyon dolar) ve ABD (686 milyon dolar) izlemektedir.

Tablo 15: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.114	1.122	0,67	10.178	9.088	-10,71
2	İngiltere	1.023	959	-6,31	7.098	6.212	-12,47
3	ABD	615	686	11,38	5.241	5.634	7,49
4	Irak	640	559	-12,65	5.525	4.790	-13,30
5	İspanya	573	555	-3,21	5.178	3.815	-26,32
	Diğer	8.534	7.879	-7,68	78.087	67.359	-13,74
	Toplam	12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94

Grafik 7: İhracatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

ÖTS'ye göre en fazla ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Çin, Irak ve Almanya olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında en fazla ithalat yapılan ülke Çin (1 milyar 868 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Irak (1 milyar 664 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 612 milyon dolar) izlemektedir.

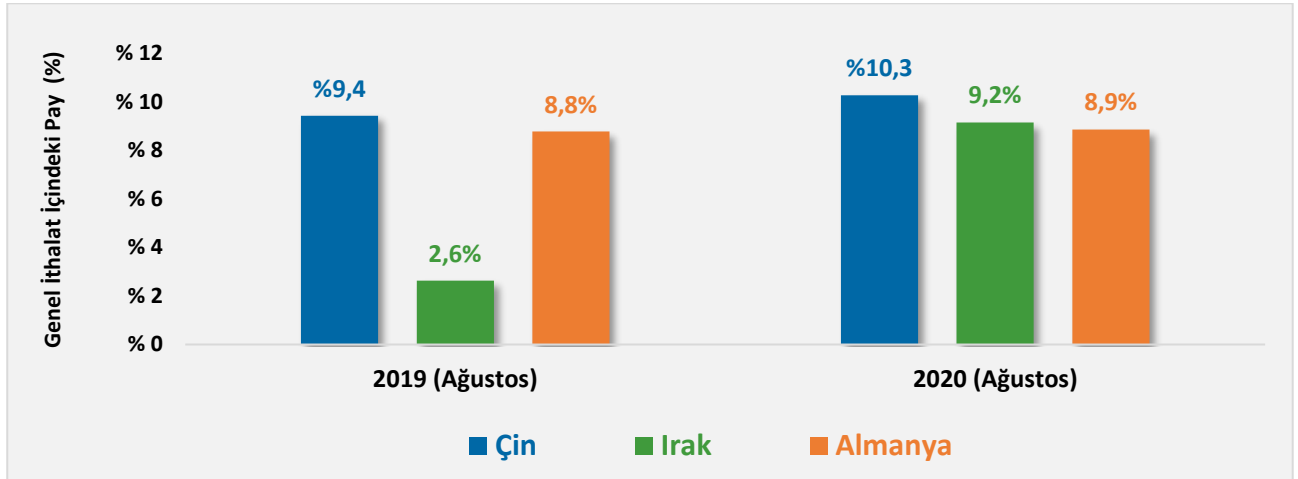

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 16: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Ağustos			Ocak-Ağustos		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Çin	1.422	1.868	31,40	11.680	13.517	15,73
2	Irak	397	1.664	319,27	1.120	5.884	425,53
3	Almanya	1.324	1.612	21,80	11.480	12.044	4,91
4	Rusya Federasyonu	2.028	1.263	-37,71	14.660	10.755	-26,63
5	İsviçre	108	1.073	895,53	1.729	3.368	94,81
	Diğer	9.798	10.696	9,17	91.320	84.276	-7,71
	Toplam	15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62

Grafik 8: İthalatta İlk 3 Ülkenin Genel İçindeki Payları (ÖTS)

I.II.E. ÖTS Kapsamında Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

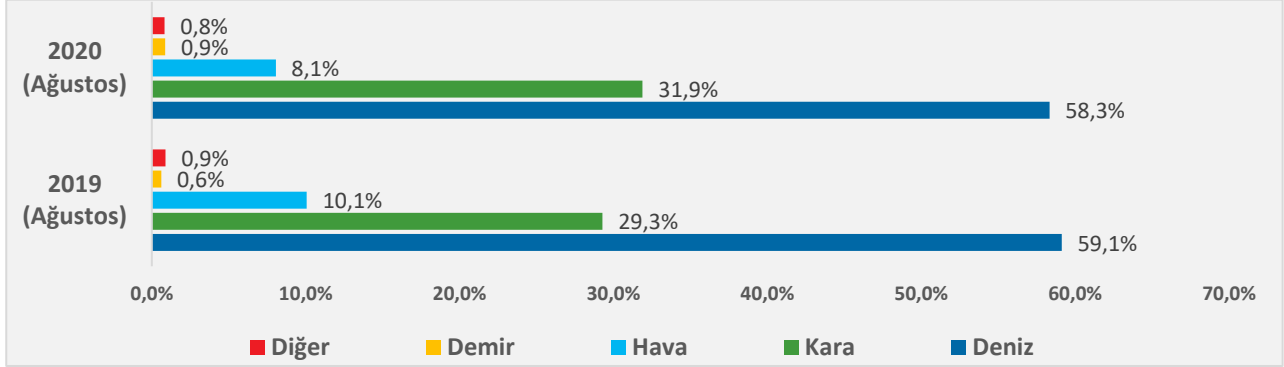
ÖTS'ye göre 2020 yılı Ağustos ayında dış ticarete en çok kullanılan taşıma şekli Deniz Yolu taşımacılığı olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen ihracatın taşıma şekillerine bakıldığında en çok ihracat "Deniz Yolu" (6 milyar 860 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Kara Yolu" (3 milyar 751 milyon dolar) ve "Hava Yolu" ulaşımı (948 milyon dolar) izlemektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

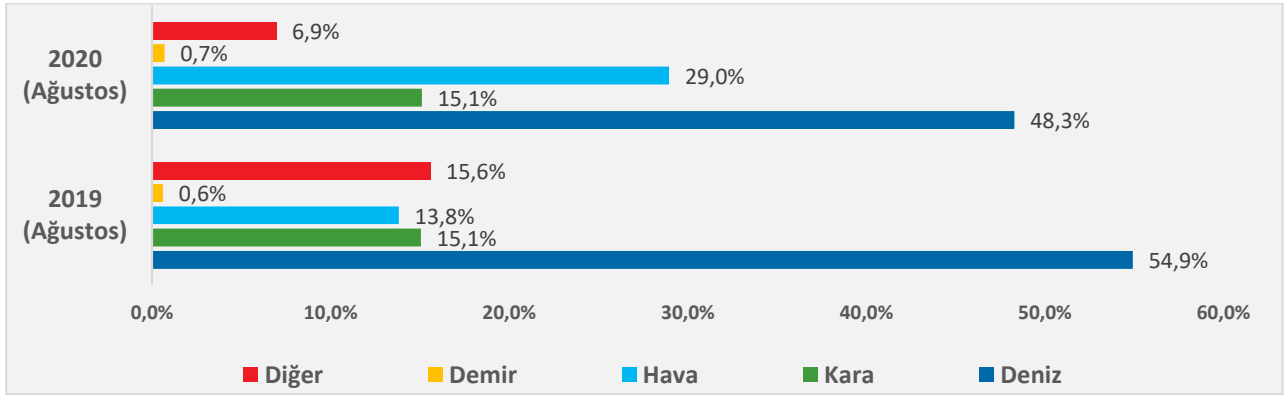
Grafik 9: Taşıma Şekillerine Göre İhracat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

ÖTS'ye göre 2020 yılı Ağustos ayında gerçekleştirilen ithalatın taşıma şekillerine bakıldığında ise, en çok ithalat "Deniz Yolu" (8 milyar 778 milyon dolar) ile yapılırken, bu taşıma şeklini sırasıyla "Hava Yolu" ulaşımı (5 milyar 263 milyon dolar) ve "Kara Yolu" (2 milyar 746 milyon dolar) izlemektedir.

Grafik 10: Taşıma Şekillerine Göre İthalat (%) (ÖTS)

Not: Diğer taşıma şekli, kendinden hareketli araçlar, boru hattı ve postayla göndermeyi de içermektedir.

I.II.F. ÖTS Kapsamında Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

2020 yılı Ağustos ayında ihracatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ihracat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 96 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (1 milyar 752 milyon dolar) ve "Vesaik Mukabili Ödeme" (1 milyar 125 milyon dolar) takip etmiştir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

Tablo 17: Ödeme Şekillerine Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	8.438	8.096	-4,05	73.784	63.931	-13,35
Peşin Ödeme	1.727	1.752	1,41	13.783	14.548	5,55
Vesaik Mukabili Ödeme	1.218	1.125	-7,64	13.375	10.549	-21,13
Vadeli Akreditif	146	142	-2,43	1.601	1.528	-4,56
Bedelsiz	141	78	-44,58	1.101	922	-16,26
Akreditif	814	545	-33,03	7.517	5.280	-29,76
Diğer*	16	20	27,48	146	142	-3,24
TOPLAM	12.500	11.759	-5,93	111.307	96.898	-12,94

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

2020 yılı Ağustos ayında ithalatta tercih edilen ödeme şekillerine bakıldığında; en çok ithalat "Mal Mukabili Ödeme" (8 milyar 499 milyon dolar) ile yapılırken, bu ödeme şeklini "Peşin Ödeme" (6 milyar 354 milyon dolar) ve "Bedelsiz" (1 milyar 454 milyon dolar) takip etmiştir.

Tablo 18: Ödeme Şekillerine Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Ödeme Şekli	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
Mal Mukabili Ödeme	7.958	8.499	6,81	69.437	63.752	-8,19
Peşin Ödeme	4.122	6.354	54,13	37.373	43.022	15,12
Vesaik Mukabili Ödeme	463	397	-14,20	4.582	4.074	-11,10
Vadeli Akreditif	1.221	884	-27,59	8.965	6.733	-24,89
Bedelsiz	690	1.454	110,70	6.405	7.598	18,62
Akreditif	462	431	-6,66	3.804	3.389	-10,92
Diğer*	160	157	-1,78	1.422	1.276	-10,23
TOPLAM	15.076	18.177	20,57	131.987	129.845	-1,62

*"Diğer": Bağlı Muamele, Kabul Kredili Akreditif, Kabul Kredili Vesaik Mukabili, Kabul Kredili Mal Mukabili, Peşin Akreditif, Özel takas ve Özel Hesap ödeme şekillerini içermektedir.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

I.II.G. ÖTS Kapsamında TL ile Beyan Edilen İhracat ve İthalat

Tablo 19: TL ile Yapılan Dış Ticaret

Yıl	Beyanname Türü	Kıymet (Milyon TL)	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
2019 (Ağustos)	İhracat	3.705.835.812	174	5.957
	İthalat	4.635.991.809	105	903
2020 (Ağustos)	İhracat	3.702.857.533	171	6.114
	İthalat	6.774.936.044	109	981
Değişim (%)	İhracat	-0,08	-1,72	2,64
	İthalat	46,14	3,81	8,64

2020 yılı Ağustos ayında Türk Lirası ile yapmış olduğumuz dış ticaretin toplamı 10 milyar 478 milyon TL olarak gerçekleşmiş olup, bunun 3 milyar 703 milyon TL'lik kısmı ihracat, 6 milyar 775 milyon TL'lik kısmı ithalat olmuştur.

2020 yılı Ağustos ayında milli paramızla ihracat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı 171, aynı dönemde milli paramızla ihracat yapan firma sayısı 6.114 olmuştur. 2020 yılı Ağustos ayında milli paramızla ithalat işlemlerini gerçekleştirdiğimiz ülke sayısı ise 109, aynı dönemde milli paramızla ithalat yapan firma sayısı 981 olarak gerçekleşmiştir.

II. GÜMRÜK VERGİLERİNE İLİŞKİN VERİLER

2020 yılı Ağustos ayında 17,4 Milyar TL vergi Gümrük İdarelerince tahsil edildi.

Gümrük İdareleri tarafından 2020 yılı Temmuz ayında 17 milyar 461 milyon TL, 2020 yılı Ağustos ayında 17 milyar 425 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. 2020 yılı Ocak-Temmuz döneminde ülkemiz vergi gelirleri toplamı 411 milyar 962 milyon TL olup, Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergilerin toplam vergi gelirleri içerisindeki payı % 23,21 olarak gerçekleşmiştir. **2020 yılının ilk 8 ayında ise Gümrük İdarelerince tahsil edilen vergiler toplamı ise 113 milyar 50 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.**

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

III. ŞİRKET VERİLERİ

Tablo 20: Türlerine Göre Aktif Firma Sayıları

Türü	Aktif Firma
Limited Şirket	888.020
Ticari İşletme	686.399
Şube	209.904
Anonim Şirket	147.275
Kooperatif	31.771
Kollektif Şirket	11.361
Komandit Şirket	2.028
Donatma İştiraki	0
Toplam	1.976.758

2020 yılı Temmuz ayında toplam aktif firma sayısı 1.959.255 iken, Ağustos ayında 17.503 adet artarak 1.976.758 olmuştur.

IV. HAL KAYIT SİSTEMİ VERİLERİ

Tablo 21: Hal Kayıt Sistemi Verileri

Dönem	Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)
Hal Kayıt Sistemine Kayıtlı Kişi Sayısı	52.064	55.456	6,52%
Bildirim Sayısı	12.756.417	14.541.350	13,99%

2020 yılı Ağustos ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 55.456, bildirim sayısı ise 14.541.350 'dir. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında %6,52'lik artış, bildirim sayısında da % 13,99'luk bir artış olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI
2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

V. ESNAF, SANATKÂRLAR VE KOOPERATİFÇİLİK VERİLERİ

Tablo 22: Esnaf ve Sanatkâr Sayıları

Esnaf ve Sanatkarlar	Sayı
Kadın	329.492
Erkek	1.623.013
Toplam	1.952.505
Esnaf ve Sanatkâr İşyeri Sayısı	2.103.000

2020 yılı Ağustos ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 1.952.505 iken, toplam işyeri sayısı ise 2.103.000 olmuştur.

Tablo 23: Kooperatif ve Ortak Sayıları

Dönem	Ağustos		
	2019	2020	Değişim (%)
Kooperatif Sayısı	12.143	12.622	3,94
Ortak Sayısı	1.564.548	1.570.398	0,37

2020 yılı Ağustos ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,94 artarak 12.622'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1.570.398 olmuştur.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI 2020 YILI AĞUSTOS AYI VERİ BÜLTENİ

YASAL UYARI

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Ticaret Bakanlığı'na aittir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Ticaret Bakanlığı'na hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.